

नेपाल राष्ट्र बैंक
प्रशासन सेवा, अधिकृत तृतीय श्रेणी, सहायक निर्देशक (अन्तर्राष्ट्रिय कानून) पदको खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा

द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क : ३००

पूर्णाङ्क : ४०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१ प्रथम चरण : लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्न संख्या X अङ्क	समय
प्रथम	अन्तर्राष्ट्रिय कानूनको अवधारणा, वित्तीय अपराध तथा नेपाल राष्ट्र बैंकको आन्तरिक व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था (Concepts of International Law, Financial Crimes and Legal provisions relating to Internal Management of NRB)	१००	४०	विषयगत	लामो उत्तर आउने	५ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
					छोटो उत्तर आउने	१० प्रश्न X ५ अङ्क	
द्वितीय	आपराधिक गतिविधि विरुद्धका अन्तर्राष्ट्रिय कानून, सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण तथा सो सम्बन्धी नेपालको कानूनी व्यवस्था (International Laws against criminal activities, Prevention of Money Laundering and related Nepalese Legal Provisions)	१००	४०	विषयगत	लामो उत्तर आउने	५ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
					छोटो उत्तर आउने	१० प्रश्न X ५ अङ्क	
तृतीय	समस्याको पहिचान र समाधान	१००	४०	विषयगत	समस्याको पहिचान र समाधान	४ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
					मामीला समीक्षा	४ प्रश्न X १५ अङ्क	

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	४०	मौखिक

नेपाल राष्ट्र बैंक
प्रशासन सेवा, अधिकृत तृतीय श्रेणी, सहायक निर्देशक (अन्तर्राष्ट्रिय कानून) पदको खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्रष्टव्य :

१. सबै प्रश्नहरु अनिवार्य हुनेछन् ।
२. यो परीक्षा योजना मार्फत प्रशासन सेवाका अधिकृत तृतीय, सहायक निर्देशक (अन्तर्राष्ट्रिय कानून) पदको खुला र समावेशी समहको एउटै (Common) प्रश्नपत्रको माध्यमबाट एकीकृत परीक्षा सञ्चालन हुनेछ ।
३. लिखित परीक्षामा प्रश्नपत्रहरुको माध्यम भाषा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ । परीक्षार्थीहरुले प्रश्नपत्रमा उल्लेख भए बमोजिमको माध्यम भाषाबाट उत्तर दिनु पर्नेछ ।
४. लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
५. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् ।
६. परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
७. यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयबस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
८. यो परीक्षायोजना तथा पाठ्यक्रम लागू भएपश्चात यस अघि कायम रहेको पाठ्यक्रम तथा परीक्षा योजना खारेज हुनेछ ।
९. पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति: २०८०/०५/०७

नेपाल राष्ट्र बैंक
प्रशासन सेवा, अधिकृत तृतीय श्रेणी, सहायक निर्देशक (अन्तर्राष्ट्रिय कानून) पदको खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र

अन्तर्राष्ट्रिय कानूनको अवधारणा, वित्तीय अपराध तथा नेपाल राष्ट्र बैंकको आन्तरिक व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था (Concepts of International Law, Financial Crimes and Legal Provisions Relating to Internal Management of NRB)

समूह (क)

उत्तरको माध्यम भाषा नेपाली रहने छोटो प्रश्नहरू	३ प्रश्न x ५ अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा नेपाली रहने लामो प्रश्नहरू	१ प्रश्न x १० अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा अंग्रेजी रहने छोटो प्रश्नहरू	२ प्रश्न x ५ अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा अंग्रेजी रहने लामो प्रश्नहरू	१ प्रश्न x १० अङ्क

१. अन्तर्राष्ट्रिय कानून तथा वित्तीय अपराध सम्बन्धी अवधारणा (Concept of International Law and Financial Crimes)
- International Law
 - Origin, Development, Source and Scope
 - Law Of Treaties - Origin, Development, Source and Scope
 - Basic Knowledge of Conventions, Treaties and International Agreements
 - Concept, Nature and Sensitivity of Financial Crimes relating to Tax, Foreign Exchange, Cooperatives, Corruption, Banking and Finance.
२. सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा हुने वित्तीय लगानी नियन्त्रण (Combating Money Laundering (ML) and Financing of Terrorism (FT))
- Concept, Nature and Process of Money Laundering and Financing of Terrorism
 - Criminalization and Prevention of Money Laundering and Financing of Terrorism
 - Institutional Mechanism to Combat Money Laundering and Financing of Terrorism
 - Suspicious Transactions and Large Transactions -Identification, Reporting and Analysis

समूह (ख)

उत्तरको माध्यम भाषा नेपाली रहने छोटो प्रश्नहरू	३ प्रश्न x ५ अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा नेपाली रहने लामो प्रश्नहरू	२ प्रश्न x १० अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा अंग्रेजी रहने छोटो प्रश्नहरू	२ प्रश्न x ५ अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा अंग्रेजी रहने लामो प्रश्नहरू	१ प्रश्न x १० अङ्क

१. विश्व व्यापार संगठन लगायत अन्य अन्तर्राष्ट्रिय एवं क्षेत्रीय संगठनको आधारभूत अवधारणा, सिद्धान्त र नेपालको लागि यसको सान्दर्भिकता (Basic concept and principles of World Trade Organization (WTO) including other International and Regional Organizations and their significance to Nepal)
- WTO
 - Concept and Principles of WTO and its Agreements
 - WTO Services Sector and Financial Services
 - WTO, Least-Developed Countries (LDCs) and Nepal

नेपाल राष्ट्र बैंक
प्रशासन सेवा, अधिकृत तृतीय श्रेणी, सहायक निर्देशक (अन्तर्राष्ट्रिय कानून) पदको खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- (b) World Bank Group (c) International Monetary Fund
- (d) Asian Development Bank
- (e) SAARC, BIMESTEC

२. नेपाल राष्ट्र बैंकको आन्तरिक व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था (Laws relating to Internal Management of NRB)

- (a) Nepal Rastra Bank Act, 2058
- (b) Bank and Financial Institutions Act, 2073
- (c) Nepal Rastra Bank Inspection and Supervision Bylaws, 2074
- (d) Nepal Rastra Bank Employee Service Bylaws, 2068 (third amendment)
- (e) Nepal Rastra Bank Prompt Corrective Actions Bylaws, 2074
- (f) Nepal Rastra Bank Power Delegation Bylaws, 2065
- (g) Unified Directives, circulars and Guidelines issued by NRB

नेपाल राष्ट्र बैंक
प्रशासन सेवा, अधिकृत तृतीय श्रेणी, सहायक निर्देशक (अन्तर्राष्ट्रिय कानून) पदको खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र

आपराधिक गतिविधि विरुद्धका अन्तर्राष्ट्रिय कानून, सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण तथा सो सम्बन्धी नेपालको कानूनी व्यवस्था (International Laws Against Criminal Activities, Prevention of Money Laundering and Related Nepalese Legal Provisions)

समूह (क)

उत्तरको माध्यम भाषा नेपाली रहने छोटो प्रश्नहरू	३ प्रश्न x ५ अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा नेपाली रहने लामो प्रश्नहरू	१ प्रश्न x १० अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा अंग्रेजी रहने छोटो प्रश्नहरू	२ प्रश्न x ५ अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा अंग्रेजी रहने लामो प्रश्नहरू	१ प्रश्न x १० अङ्क

१ केही आपराधिक गतिविधि विरुद्धका अन्तर्राष्ट्रिय सन्धी सम्झौता (International Treaties and Conventions against Some Criminal Activities)

- (a) UN Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances (1988)
- (b) UN Convention against Transnational Organized Crime (2000)
- (c) UN Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism (1999)
- (d) UN Security Councils' Resolutions 1267, 1373, 1617
- (e) UN Convention against Corruption (2003)
- (f) SAARC Regional Convention on Suppression of Terrorism (1987)
- (g) Tokyo Convention on Offences and Certain other Acts Committed on Board Aircraft (1963)
- (h) Hague Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft (1970)
- (i) Montreal Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation (1971)
- (j) Convention on the Prevention and Punishment of Crime against Internationally Protected Persons including Diplomatic Agents (1973)
- (k) International Convention against the Taking of Hostages (1979)
- (l) European Union and Organization of Economic Cooperation and Development on International Trade and related Crimes

नेपाल राष्ट्र बैंक
प्रशासन सेवा, अधिकृत तृतीय श्रेणी, सहायक निर्देशक (अन्तर्राष्ट्रिय कानून) पदको खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

समूह (ख)

उत्तरको माध्यम भाषा नेपाली रहने छोटो प्रश्नहरु	३ प्रश्न x ५ अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा नेपाली रहने लामो प्रश्नहरु	२ प्रश्न x १० अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा अंग्रेजी रहने छोटो प्रश्नहरु	२ प्रश्न x ५ अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा अंग्रेजी रहने लामो प्रश्नहरु	१ प्रश्न x १० अङ्क

१ सम्बद्ध अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाका काम कारवाही (Activities of the Related International Institutions)

- (a) Establishment, Objectives and Functions of Financial Action Task Force (FATF) initiated by G-7
- (b) FATF's 40 Recommendations, Interpretations and Best Practices on ML
- (c) FATF's Special Recommendations, Interpretations and Best Practices on FT
- (d) Asia-Pacific Group on Money Laundering (APG) and other Regional Agencies against ML/FT
- (e) The Basel Core Principles on Banking Supervision on ML/FT
- (f) The International Association of Insurance Supervisors' Efforts on ML/FT
- (g) The International Organization of Securities Commissioner's efforts on ML/FT
- (h) The Egmont Group of Financial Intelligence Units– objectives, efforts and activities
- (i) EU Convention and Directives on Money Laundering

२ नेपालको वित्तीय कानून तथा गैरकानूनी आर्जन गर्ने उद्देश्यले गरिएका विशेष अपराध विरुद्धको कानूनी व्यवस्था (Nepalese Financial Laws and Legal Provisions against Special Crimes Committed to amass Illegal Earnings)

- (a) Asset (Money) Laundering Prevention Act, 2008
- (b) Prevailing Nepalese Laws Related to Treaty, Tax, Extradition, Securities, Insurance, Company, Arms and Ammunitions, Foreign Exchange Regulation, National Park And Wild Life Conservation, Human Trafficking and Taking of Hostages, Cooperatives, Forest, Corruption, Bank And Financial Institution, Banking Crime and Punishment, Ancient Monuments, Drugs, Frauds, Electronic Transactions, Cyber, and Terrorist Activities.

नेपाल राष्ट्र बैंक
प्रशासन सेवा, अधिकृत तृतीय श्रेणी, सहायक निर्देशक (अन्तर्राष्ट्रिय कानून) पदको खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

तृतीय पत्र
समस्याको पहिचान र समाधान

समूह “क” बाट दुई/दुई वटा कानूनी समस्यागत प्रश्नको अंग्रेजी र नेपाली भाषामा समाधान दिनु पर्नेछ।
समूह “ख” बाट देहायका नजीरहरु मध्ये दुई/दुई वटा नजीरको अंग्रेजी र नेपाली भाषामा दिनु पर्नेछ।
यस पत्रमा सोधिएका प्रश्नहरुको उत्तर दिइएको तथ्यको आधारमा एक कानून विज्ञको हैसियतले
विश्लेषणात्मक समिक्षा गरी दिनु पर्नेछ। सबै प्रश्नको उत्तर दिनुपर्नेछ।

उत्तरको माध्यम भाषा नेपाली रहने प्रश्नहरु	पूर्णाङ्क: ५०
समस्याको पहिचान र समाधान	२ प्रश्न x १० अङ्क
मामिला समिक्षा	२ प्रश्न x १५ अङ्क
उत्तरको माध्यम भाषा अंग्रेजी रहने प्रश्नहरु	पूर्णाङ्क: ५०
समस्याको पहिचान र समाधान	२ प्रश्न x १० अङ्क
मामिला समिक्षा	२ प्रश्न x १५ अङ्क

समूह (क)
नेपालको वित्तीय प्रणाली र सम्पत्ति शुद्धिकरण
(Nepalese Financial Sector and Money Laundering)

(४ प्रश्न x १० अङ्क)

१. नेपालको वित्तीय प्रणाली, वित्तीय क्षेत्रको नियमन र सुपरीवेक्षण सम्बन्धी व्यवस्था,
२. वित्तीय प्रणालीको नियमन र सुपरिवेक्षणमा नेपाल राष्ट्र बैंकको भूमिका
३. धितोपत्र सम्बन्धी कारोवारको नियमन र सुपरिवेक्षणमा धितोपत्र बोर्डको भूमिका
४. वीमा सम्बन्धी कारोवारको नियमन र सुपरिवेक्षणमा वीमा समितिको भूमिका
५. वित्तीय प्रणाली, सम्पत्ति शुद्धिकरण र बैकिङ्ग अपराध

समूह (ख)
बैकिङ्ग तथा वित्तीय अपराध सम्बन्धी मुद्दामा न्यायालयबाट प्रतिपादित नजिरहरु
(Judicial Precedents Produced in Relation to Cases on Banking and Financial Crimes)
(४ प्रश्न x १५ अङ्क)

निर्दिष्ट नजीरहरु (Prescribed Cases):

१. भुवनमान सिंह प्रधान वि. नेपाल राष्ट्र बैंक, केन्द्रीय कार्यालय समेत, (रिट नं.३३८९/२०६०)
आदेश मिति २०६२।७।२९, संयुक्त इजलास, सर्वोच्च अदालतबाट जारी भएका निर्देशनात्मक
आदेशहरुको कार्यान्वयनको अवस्था २०६३, राष्ट्रिय न्यायिक प्रतिष्ठान, काठमाडौं।
२. कृष्ण गोपाल टंडन समेत वि. नेपाल राष्ट्र बैंक, काठमाडौं समेत, ने.का.प. २०६०, निर्णय
नं.७२९५, पृ.९१८
३. विष्णु प्रसाद उपाध्याय वि. राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक शाखा कार्यालय सुर्खेत समेत, ने.का.प. २०५९,
नि.नं.७१३८, पृ.६५९

नेपाल राष्ट्र बैंक
प्रशासन सेवा, अधिकृत तृतीय श्रेणी, सहायक निर्देशक (अन्तर्राष्ट्रिय कानून) पदको खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

४. विनय रेग्मी वि. श्रम अदालत समेत, सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित वाणिज्य कानून सम्बन्धी केही महत्वपूर्ण नजीरहरु, २०६३
५. इन्दिरा जंगम वि. नेपाल राष्ट्र बैंक, के.का. समेत, ने.का.प. २०५८, नि.नं. ७०२७, पृ.४७१
६. केशव किसी समेत वि. इन्टरनेशनल लिजिड एण्ड फाइनान्स कं.लि. समेत, ने.का.प. २०५८, नि.नं.६९८६, पृ.१३९
७. राजेन्द्र कुमार कुंवर समेत वि. राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक काठमाडौं शाखा समेत, ने.का.प. २०५८, नि.नं.६९८५, पृ.१२७
८. लुनकरण दास चौधरी समेत वि. नेपाल राष्ट्र बैंक के.का. समेत (२०६२), सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित वाणिज्य कानून सम्बन्धी केही महत्वपूर्ण नजीरहरु-२०६३
९. रामहरि खनाल वि. वसन्त कुमार बोहरा (२०६१), सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित वाणिज्य कानून सम्बन्धी केही महत्वपूर्ण नजीरहरु-२०६३
१०. उमा अग्रवाल वि. नेपाल बैंक लि.समेत, ने.का.प. २०४६, नि.नं.३९१७, पृ.८६८
११. गोपाल प्रसाद उपाध्याय वि. नेपाल बैंक लि., ने.का.प. २०४५, नि.नं.३६००, पृ.९६९
१२. माधव प्रसाद तिमिल्सिना वि. श्री ५ को सरकार, विशेष प्रहरी विभाग, ने.का.प. २०४५, नि.नं.३४१९, पृ.३३६
१३. श्री प्रोएस ट्रान्सपोर्ट कं.(प्रा.) लि. वि. हेटौडा सिमेन्ट उद्योग लि. हेटौडा, ने.का.प. २०४४, नि.नं.३१८४, पृ.८५७
१४. आनन्दभक्त राजभण्डारी वि. श्री ५ को सरकार अर्थ मन्त्रालय ने.का.प. २०४३, नि.नं.२७३७, पृ.४९४
१५. नेपाल बैंक लि. वि. रघुनाथ अग्रवाल, ने.का.प. २०४४, नि.नं.३२२४, पृ.९९८
१६. सुरेश बहादुर मल्ल विरुद्ध नेपाल राष्ट्र बैंक, ने.का.प. २०६०, अंक १/२, नि.नं.७१६२, पृ.१३
१७. इश्वरप्रसाद अधिकारी विरुद्ध नेपाल राष्ट्र बैंक, ने.का.प. २०६४, अंक ७, नि.नं.७८६७, पृ.९५४
१८. पियुष बहादुर अमात्य विरुद्ध नेपाल राष्ट्र बैंक समेत, ने.का.प. २०६४, अंक ८, नि.नं.७८७२, पृ.१०३४